

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci **žalobců: a) B. V., b) J. V., proti žalovanému: Městský úřad Čáslav**, odbor výstavby a regionálního rozvoje, se sídlem Čáslav, náměstí Jana Žižky z Trocnova 1, v řízení před Krajským soudem v Praze sp. zn. 44 Ca 61/2006, o námitce podjatosti uplatněné žalobci,

takto:

- I. Soudkyně Krajského soudu v Praze JUDr. Eva Havlová, JUDr. Olga Věra Šimůnková, JUDr. Dalila Marečková a Olga Stránská **nejsou** vyloučeny z projednávání a rozhodnutí této věci.
- II. Řízení o námitce podjatosti **se** ve vztahu ke stěžovateli J. V. **zastavuje**.

Odůvodnění:

Žalobci se obrátili na Krajský soud v Praze podáním doručeným tomuto soudu dne 19. 4. 2006, označeným „návrh na obnovu řízení do usnesení KS - Praha z 14. 1. 05 č. j. 44 Ca 100/03“, kterým se domáhají rozhodnutí soudu o přiznání plného osvobození od soudních poplatků. Návrh na obnovu řízení odmítl krajský soud usnesením ze dne 21. 4. 2006, č. j. 44 Ca 61/2006 - 14, proti kterému podali žalobci kasační stížnost.

Dne 5. 6. 2006 bylo Krajskému soudu v Praze doručeno podání žalobců, v němž mimo jiné namítají podjatost soudkyň senátu 44 Ca. Námitku podjatosti žalobci odůvodňují tím, že dle jejich názoru jsou všechny úkony krajského soudu vedeny snahou prosazovat zájmy Policie ČR a poškozovat zájmy jich samotných, a to v této i jiných věcech. Rozhodnutí, jež soudy činí, jsou dle žalobců ku prospěchu potřebám Policie ČR. Žalobci dále namítají, že soudce Okresního soudu v Kolíně nezákonně postupoval a zfalšoval spis a to s „požehnáním“ Krajského soudu v Praze a Ministerstva spravedlnosti. Dle žalobců je bezesporné, že analogický postup byl volen i senátem 44 Ca, Krajského soudu v Praze, v této a v jiných záležitostech.

Nejvyšší správní soud z úřední činnosti zjistil, že žalobkyně J. V., uvedená v záhlaví tohoto usnesení sub b), dne X zemřela. Tato skutečnost byla doložena úmrtním listem matričního úřadu Městského úřadu Čáslav, jež byl součástí soudního spisu vedeného u Okresního soudu v Kutné Hoře pod sp.zn. 22 D 271/2006, který si zdejší soud vyžádal k řízení o kasační stížnosti žalobce B. V. vedené pod sp. zn. 6 Ans 12/2006.

Otázka způsobilosti být účastníkem řízení je v soudním řádu správním upravena v § 33 odst. 2. Způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti, jinak i ten, komu ji zákon přiznává. Tuto způsobilost má zásadně ten, kdo má podle hmotného práva způsobilost mít práva a povinnosti (právní subjektivita). Otázka právní subjektivity je upravena zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem, konkrétně v § 7 odst. 1, kde je stanoveno, že způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti vzniká narozením, na nějž navazuje v odstavci druhém určení zániku právní subjektivity fyzické osoby smrtí.

Na základě § 64 s. ř. s., není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení části třetí zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Ztratí-li účastník řízení způsobilost být účastníkem v době po zahájení řízení do jeho pravomocného skončení, posoudí soud podle povahy věci, zda má řízení zastavit, přerušit anebo zda v něm může pokračovat (§ 107 o. s. ř.). Vystává zde nutnost posouzení otázky procesního nástupnictví, tedy zda povaha věci umožňuje v řízení pokračovat nástupcem. Dle § 107 o. s. ř. ztratí-li fyzická osoba způsobilost být účastníkem řízení a umožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, její dědici. Nejvyšší správní soud z úřední činnosti zjistil, že po podání námítky podjatosti žalobkyně - fyzická osoba - ztratila způsobilost být účastníkem řízení a současně, že povaha věci neumožňuje v řízení pokračovat. Předmětem posouzení soudu je totiž námitka podjatosti soudkyň senátu 44 Ca Krajského soudu v Praze týkající se projednávání a rozhodování ve věci žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného sp. zn. 44 Ca 100/2003. V rozhodnutí o námitce podjatosti je z povahy věci vyloučeno případné procesní nástupnictví, jelikož rozhodnutí je mimo jiné závislé na posouzení vztahu soudce ke konkrétní osobě, v tomto případě k zemřelé žalobkyni J. V.

Na základě § 64 s. ř. s. a v návaznosti na § 107 odst. 5 o. s. ř., neumožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, soud řízení zastaví. Nejvyšší správní soud proto na základě § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 107 odst. 5 o. s. ř. řízení o námitce podjatosti žalobkyně J. V. zastavil.

Námitka podjatosti žalobce B. V. byla postupem podle § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), předložena k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce ovšem nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., tak je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého zájmu soudce na projednáváné věci, tedy zejména v případech, kdy by mohli být rozhodnutím soudu přímo dotčeni on nebo osoby jemu blízké ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezájatosti

a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Soudkyně JUDr. Eva Havlová se k uplatněné námitce Nejvyššímu správnímu soudu vyjádřila tak, že jí žádné okolnosti, pro které by byla vyloučena z projednávání a rozhodnutí v uvedené právní věci, nejsou známy. Soudkyně JUDr. Věra Šimůnková se vyjádřila rovněž v tom smyslu, že jí žádné okolnosti, pro které by byla vyloučena z projednávání této věci, nejsou známy, stejně tak se vyjádřily i soudkyně JUDr. Olga Stránská a JUDr. Dalila Marečková.

Nejvyšší správní soud k uplatněné námitce podjatosti v první řadě konstatuje, že dle § 8 odst. 5 s. ř. s., musí být námitka podjatosti soudce řádně zdůvodněná a musí především uvádět konkrétní skutečnosti, z nichž je podjatost dovozována. Spatřuje-li žalobce důvod podjatosti v obsahu úkonů, které jmenované soudkyně Krajského soudu v Praze činily v této právní věci, případně v jiných právních věcech, jichž je žalobce účastníkem, pak tyto okolnosti podle § 8 odst. 1 poslední věty s. ř. s. nemohou být důvodem k jejich vyloučení. Naopak žádnými konkrétními skutečnostmi, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr některé z uvedených soudkyň k věci nebo k žalobci, námitka odůvodněna není, stejně tak z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud žádné skutečnosti nasvědčující podjatosti nezjistil. Za situace, kdy rovněž uvedené soudkyně vyloučily existenci skutečností, jež by mohly být důvodem k jejich podjatosti, rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 8 odst. 5 s. ř. s. tak, že soudkyně Krajského soudu v Praze JUDr. Eva Havlová, JUDr. Dalila Marečková, JUDr. Olga Pišová a Olga Stránská z projednávání a rozhodnutí právní věci sp. zn. 44 Ca 100/2003 vyloučeny nejsou.

Nejvyšší správní soud o námitce rozhodl i za situace, kdy již bylo rozhodnuto ve věci samé, neboť proti tomuto rozhodnutí byla podána kasační stížnost (srov. usnesení NSS sp. zn. Nao 35/2005).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu